

da nadzorujemo otroke, ne iz prepričanja. No, večina naših učiteljev niti tega ne stori, in če pridejo v cerkev — mila ti majka — kako nedostojno je njihovo obnašanje vsled nadutosti. Ne ve, kam bi se djal revež, in kako bi se bolj pohujšljivo obnašal. Zato je želeti, da tudi še to nadzorstvo opuste, ker to nadzorstvo večkrat ni nadzorstvo, ampak naravnost pohujšanje otrok! — Z verskim prepričanjem in življenjem je torej zlasti moško mlajše učiteljstvo popolnoma pod cestno — in žalibog mnogi starejši jim slede. Znan mi je slučaj nekje na Kranjskem, kjer je oče nadučitelj in je vzgojil dva sina učitelja. O tem nadučitelju se je izrekla sodba: Stari je bil dober, pa sinova učitelja sta ga spridila. Žalostno, pa resnično! Tako mnogi starejši učitelji drve za mladimi brez lastne volje. — To glede verskega stališča učitelj-tva. V gospodarskem življenju se oklepa učiteljstvo liberalizma, ki razjeda blagostanje ljudstva. Liberalizem razdvaja duhove in cepi ljudske sile. V marsikaterem kraju bi ljudje lahko živeli v lepi edinosti, pomagali si na gospodarskem polju — pa ti pride zagrižen liberalen učitelj ter prinese razpor in ga neti. Tak slučaj se je zgodil v novjšem času v Šmartnem pri Litiji. Ondi sta brez potrebe dve posojilnici. V zadnjem času je bilo vse lepo napeljavano, da se obe posojilnici združita, da se opomore gospodarskemu razdoru. Ljudstvo je hrepenelo po spravi in združitvi — tu pa ti pride ondotni nadučitelj ter s svojim strupenim jezikom požre toliko zaželeno spravo. Kar se je zgodilo tukaj, zgodi se marsikje; učitelji, mesto da bi delali za ljudstvo, podpirali organizacijo, pa sejejo prepir in sovraštvo ter širijo pogubni, verski in gospodarski liberalizem. — Toda kdor se je veter, bo žel vihar. Ljudstvo spregleduje in bomo skrbeli, da spregleda, in zaklical bo ljudstvo kot je zaklical dr. Kaspar Schwarz na shodu katoliškega šolskega društva na Dunaju 15. novembra lanskega leta: Naša potrpežljivost je nepreklicno pri kraju! Prišlo bo do rednega deželnozborskega delovanja, zopet bodo prihajale učiteljske prošnje in zahteve; toda poslanci „Slovenske ljudske stranke“, ki so učiteljem preprijazni, bodo morali pod pritiskom ljudstva, če tudi težko, reči odločno, ne vinarja ne v poboljšanje učiteljem v teh razmerah; sami ne bomo redili gada, ki zastruplja vero in blagostanje. Ljudstvo težko nosi šolsko breme — pa ga nosi le, toda v največjo svojo škodo. Prišel bo tudi čas, ko se bo ljudstvo zgani in reklo: Takih učiteljev ne maramo — ne zaupamo jim otrok! Pa tudi oblastva naj pomislijo, jeli poklic učiteljev sejati liberalizem in prepir med ljudstvo. Končno pa bo le sodelo ljudstvo svoje sovražnike, liberalno in socialdemokratsko učiteljstvo! — Tako „Domoljub“. Kako mi, povemo prihodnjic!

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“ so darovali: Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta v Ljubljani, 100 K; posojilnica v Dolu na Štajerskem, 10 K; gosp. Ivan Evgen, trgovec v Sodražici, 5 K; vesela družba pri g. Del Lincu v Hruševju pri Senožečah, 5 K; g. Fran Gärtner, učitelj v Ljubljani, 6 K od izkupička za brošuro: Kaj mora mladina vedeti o alkoholu? Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki. Bog plati!

Letnino za učiteljski konvikt so plačali ti-le tovariši in tovarišice: Franjo Dular iz Vavtevasi (4 K); Val. Zavrl in Ernestina Oman iz Begunj pri Lescah; Josip Kobal iz Dolnjevasi pri Senožečah; Janko Garvas in J. Zupanec iz Farevasi; Joško Bergant iz Turjaka; Andrej Grčar, Ivan Šega in Fr. Jaklič iz Radovljice; Fran Lunder, Fani Lundrova, Gusti Lundrova in Vlastimila Perslova z Rake; Karel Mataj z Vrhnike; (zakaj sam? Ali je na Vrhniki enorazrednica? — Stavec.) Nikolaj Stanonik, Ema Peče in Jos. Jeglič iz Sece; Leopold Ferjan iz Olseva; Ivan Demšar in Milka Ažman iz Šmarjete; Ivan Kuhar iz Radomelj; Ivan Štrukelj z Bučke (4 K); Fran Čuha iz Mavčič (5 K); učiteljsko osebje trirazrednice v Skočjanu na Dolenjskem (6 K); šolsko vodstvo v Št. Janžu (6 K);

Julij Slapšak in Angela Trošt iz Vodice; Ignacij Tramte, L. Adamič in Mici Kratner iz Kamnika; Ivan Petrič iz Rudnika; Jakob Žebre, Ferdo Wigele, Ivana Perušek, Anton Šemé, Marija Kozamernik, Hinko Paternost, Justina Kozamernik in Berta Rössmann, vsi iz Starega trga pri Ložu; Josip Pečnik iz Svibnega; K. Engelman iz Domžal (6 K); Klotilda Kunasz s Suhorja pri Košani; Anton Bezeg z Goč; Ivan Šemerl iz Lesca; A. Pire, Marija Antončič, Iv. Čop in Ida Papler iz Borovnice; Fran Lavtižar in Mara Bitenc iz Šmartnega pod Šmarno goro; Andrej Čvar iz Vel. Poljan; Janko Muren iz Drašče; Humek in Zemljan iz Bohinjske Bistrice; Antonija Kadunc, s Prežganjega; Egidij Schiffrer iz Št. Vida pri Zatičini; Josip Reich iz Dola; Marija Curk z Razdrtega; Ivanka Čegnar z Vrhpolja pri Moravčah; Anton Kerže iz Babinega polja; Avgust Korbar in Leon Dolinšek s Preserja; Zdravko Mikuž in Marica Barlé iz Prečne; učiteljstvo (Trošt, Zemljan, Jamšek) na Studencu; Ernest Šušteršič iz Iškevasi; Jakob Marn in Ana Podrekar z Viča pri Ljubljani; Ivan Schmeidek iz Rov; Ivan Kutnar iz Žužemberka; (ali ni v Žužemberku štirirazrednica? — Stavec.) Franc Scheschark iz Kočevja; (kje so tovariši? — Stavec.) M. Kavčič, M. Rupnik, A. Tome, M. Črček in P. Lapajne, vse iz Idrije; živile! Ana Dragatin iz Sece; Janko Jezeršek in Hel. Debevec iz Sv. Križa pri Trzinu; Anton Žibert z Ježce pri Ljubljani. — Anton Petriček, Štefan Belšak, Terezija Kordisch, Rajko Vrečer in Fran Pristovšek, vsi iz Žalec pri Celju; Josip Topolovšek iz Turja pri Hrastniku (5 K); šolsko vodstvo v Mozirji (3 K); Fran in Marija Zopf iz Pristave; Janez Stibler, iz Sv. Antona na Pohorju; Josip Čuček iz Pečic pri Podsredi; Ferdinand Rosenstein in Božena Kreč iz Stranice. — Anton Lomšek iz Kala (Avče). Živili! Hvala lepa! Vsi tisti, ki še niste plačali letnine, podvizajte se in storite svojo stanovsko dolžnost!

„Domače ognjišče“ je izšlo; tovariši in tovarišice, širite ga med ljudstvom in pridobivajte mu naročnikov! Naročnino (2 K) je pošiljati naprej.

Učitelj Gärtner je obljubil dati 30 h od vsakih 3 brošur „Kaj mora mladina vedeti o alkoholu“, ki jih od danes dalje naroče ona šolska vodstva, katera jih še nimajo. Ako naroče vsi kolegi, ki so dobili te dni dotične dopisnice, bi konvikt prejel v par dneh skoro 100 kron. Upamo, da bodo kolegi podpirali to akcijo, ker ne žrtvujejo ničesar družega nego, da napišejo na doposlani poštni položnici naslov šole.

Plesni venček so priredili ljubljanski učiteljski IV. in III. letnika, dne 9. t. m. v mali dvorani „Narodnega doma“. Mladi naši prijatelji so nastopili pri tem venčku tako fino in elegantno, da so delali vso čast ne samo samim sebi, ampak tudi ljubljanskemu učiteljsku. Ponoči smo i mi na bodoče naše mlade tovariše ter jih bomo vsprejeli z odprtimi rokami v družbo naprednega učiteljstva. Le tako naprej! Lep, dostojen in eleganten nastop v javnosti dela čast vsakemu posamezniku, hkrati pa tudi učiteljskemu stanu. Venček je počastil s svojo prisotnostjo tudi učiteljski zbor učiteljskega, kar je napravilo na prireditelje in druge prisotne prav dober vtis. Želeti bi bilo, da bi se h takim dostojnim venčkom dovolil vstop tudi učiteljskim kandidatijam, ki se morajo v praktičnem življenju že itak družiti s svojimi tovariši. To je prva pot h kolegialnosti.

Ne ubijaj! Tako se glasi božja zapoved. Duhovniki uče, da ni obračati te zapovedi samo na telesno varnost, ampak da velja v enaki meri tudi glede na čast in ime vsakega posameznika. Toda naše klerikalno časopisje ne pozna te božje zapovedi! Zakaj brez prestanka gloje na časti in ubija pošteno ime svojemu političnemu nasprotniku, torej greši vedoma in namenoma proti zapovedi, ki jo je dal Bog. In kar je najžalostnejšega pri tem, je to, da stoji to časopisje pod pokroviteljstvom cerkvenega kneza in škofa! Kje je morala? Ali nismo pred božjimi zapovedmi vsi enaki? Odgovorite, vi grešniki maziljeni!

Simon Gregorčič. Povedali smo že, kako grdo ravna klerikalci, zlasti goriški, sedaj, ko je pesnik že umrl in je mrt

zanj srca in sveta vihar: iz resničnega poeta napravljajo svojega politiskega slugo. In še več! Na vsak način hočejo dokazati, da je Gr-gorič legel v grob s sovražstvom v sre, češ, da je sovražil vse, kar ni bilo klerikalnega. Taki ljudje so vredni zaničevanja, a niso vredni pesnika, ki je ljubil in opeval simbol miru!

Začela se je osebna gonja. Sedaj, ko se bližajo volitve v državni zbor, so se stranke začele živahno gibati. Nastavljajo kandidate in delajo reklamo zanje. A kakor menda nikjer drugod, se je začela med Slovenci znana osebna gonja: politiskega nasprotnika je treba pobijati z vsemi umazanimi sredstvi, mu škoditi na imenu in ugledu, ga ometavati z najgusnejšim blatom, češ: nekaj že ostane! Pravi moj-tri v taki nečedni osebni gonji so naši preljudi in prečisti klerikalci, oziroma ali pravzaprav njih glasili „Slovenec“ in „Domoljub“. Dan za dnem, teden za tednom čitamo v imenovanih listih najrazličnejša, najgrša obrekovanja in zasmehovanja tistih mož, ki stoje izven klerikalnega tabora in posezajo v volilno borbo. Tudi več naših tovarišev je že zadela ta bridka usoda, mnoge še zadene, ker ni pred klerikalno žurnalistiko nihče varen, kdor ni njihov pristaš, pa bodisi da je še tako pošten in dostojen človek. S tako grdo osebno gonjo je že dokazano, kako nizko stoji politiska morala nekaterih ljudi. Naša javnost je okužena, vohunstvo in laž poganjata najbujnejše cvetove. Naposled še ne bo človek varen na svojem domu, tako daleč sega zloba in predrznost teh ljudi. „Domoljub“ nastavlja učiteljstvu revolver na prsi, „Slovenec“ mu ploska in se norčuje iz naših ljudi. Grdo, gusno, studno! Ako človek izvršuje samo svoje državljanske pravice, se zaganjajo vanj klerikalni gonjači, kakor da samo zanje veljajo avstrijski zakoni. Kje je naša osebna varnost? Kje dostojnost?

Poročil se je 2. t. m. tovariš Jožef Tratar, učitelj v Mokronogu, z gospodično Zofijo Juvanec, poštno oficijantinja iz Ljubljane. Čestitamo!

Novi člani okrajnih šolskih svetov na Kranjskem. Deželni odbor je v seji dne 7. februarja t. l. imenoval svoje zastopnike v okrajnih šolskih svetih. Imenovani so bili ti-le gospodje in sicer za okraj: I. Ljubljanska okolica: Franc Košak, deželni poslanec v Grosupljem; Gabriel Jelovšek posestnik na Vrhniki. — II. Litija: Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji; Janez Vidregar, župnik v Št. Vidu. — III. Kamnik: Andrej Mejač, deželni poslanec v Komendi; Anton Stare graščak v Mengšu. IV. Kranj: Profesor dr. Perne v Kranju; Janko Urbančič, graščak v Turnu. — V. Radovljica: Josip Pogačnik, deželni poslanec v Podnartu; Ad. pl. Kappus v Kamnigoric. — VI. Krško: Viljem Pfeifer, deželni poslanec v Krškem; Ivan Globočnik, graščak na Dobravi. — VII. Novo mesto: Josip Zure, župan v Kandiji; grof Rudolf Margheri, deželni poslanec. — VIII. Črnomelj: Janko Puhek, posestnik v Črnomlju; Davorin Vukšinič, oskrbnik v Metliki. — IX. Kočevje: Rudolf Schädinger v Kočevju; Fr. Višnikar, deželnosodni svetnik v Ribnici. — X. Logatec: Ivan Sieherl, posestnik v Spodnjem Logatcu; Franc Modic, posestnik v Lahovem. — XI. Postojna: Janez Zupan, župnik v Hrenovicah; Franc Arko, deželni poslanec v Postojni.

Solstvo na Štajerskem. Deželni šolski svet je dovolil razširitev trirazredne ljudske šole v Gornjem gradu v štirirazredno in ustanovitev zasebnega otroškega vrta v Hrastniku. Definitivno je nastavljen na ljudski šoli Trbovlje-Vode učitelj Oskar Moll. Prestavljena je od Sv. Petra pod Svetimi gorami v Hrastnik def. učiteljica Ljudmila U m b e r g e r, nastavljena je istotam prov. učiteljica K o s c h e l l. — R a z p i s a n o je na enorazredni, v drugem plačilnem razredu stoječi šoli v Sjelah-Vrhah pri Slovenjgradu mesto učitelja in šolske vodje! na petrazredni ljudski šoli v Velenju (3. plač. raz.), na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Martinu na Paki, pri Rečici (3. plač. raz.) in na dvorazrednici pri Sv. Andražu nad Polzelo, pri Velenju (3. plač. raz.) po eno učiteljsko mesto. Prošnje treba vložiti do 10. marca pri dotičnih krajnih šol. svetih.

Umrli je na Dunaju soproga nemškega kranjskega pesnika, ki je bil znan zlasti okrog leta 1870. Amalija Germovnik. Rojena je bila leta 1830. v Kostanjevici in je imela posebno veselje do pevanja slovenskih narodnih pesmi. Te je pela s posebno presrčnostjo in zato so jo imenovali „Kranjski škrjanec“. Tudi svojega moža je vzpodbujala k temu, da je prevajal slovenske narodne pesmi. Zlasti pa je pripomogla k razširjati

slovenskih pesmi s tem, da jih je izdala z melodijami v založništvu Andréja v Offenbachu na Meni. Teh pesmi se je prodalo nad 10.000 izvodov.

Pospeševanje strokovnega pouka na Primorskem. Pospeševalni zavod za malo obrt v Gorici je ustanovil strokovno nadaljevalno šolo za slikarje, dekoraterje, pleskarje, pozlatarje in druge sorodne obrti. Učni načrt je že dovoljen. Naučno ministrstvo je obljubilo nastaviti na svoje stroške učitelje; trgovinsko ministrstvo je dovolilo omenjenemu zavodu 6000 K podpore. Strokovni šoli za obrtno risarstvo je dovolilo naučno ministrstvo 600 K podpore za nabavo učnih sredstev.

Zahvala. Dne 29. prosinca t. l. mi je umrl moj soprog Andrej Golob, nadučitelj pri Sv. Marjeti na Dr. p. Slavn. društvo „Jubilejska samopomoč“ mi je takoj izplačalo 432 K. Dolžnost mi je, da izrekam slavnemu društvu „Jubilejska samopomoč“ svojo najsrčnejšo zahvalo in priročam cenjenemu učiteljstvu, da pristopi v obilnem številu temu, za učitelje res tako koristnemu društvu. — Sv. Marjeta Dr. p. dne 7. svečana 1907.

Berta Golob-ova.

Prva znamka. Prvo znamko je napravil knjigotržec Cholmers dne 4. decembra 1837. Prva znamka, ki je imela sliko angleške kraljice Viktorije, je bila izgotovljena leta 1840. Potem so tudi druge države pričele uvajati znamke. V Avstriji so uvedli znamko leta 1850.

Listnica uredništva.

Poročilo o shodu štajerskega učiteljstva priobčimo prihodnjilj, ker nam je za današnjo številko prepozno došlo. — Fr. V. na G. Ako hočete, da pride poročilo v številki istega tedna, moramo imeti rokopis do srede zjutraj. — G. J. P. v K: Na večrazrednicah mora šolski voditelj preskrbeti „Učni načrt“ za vsakega razrednega učitelja, ki ga mora imeti v svoji miznici.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 290.

Kranjsko.

(26) 1

Na dvorazredni šoli v Podkrajju se razpisuje s tem izpraznjeno učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do dne 5. marca 1907.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 4. februarja 1907.

St. 287.

(27) 1.

Valed ukaza c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 26. januarja 1907, št. 6800, se na deški meščanski šoli v Krškem v drugi razpisuje učno mesto iz jezikovno-zgodovinske skupine (nemški in slovenski jezik, zemljepis in zgodovina) v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potem do 15. marca 1907.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

Že vložene prošnje veljajo tudi za ta razpis.

C. kr. okr. šolski svet v Krškem, dne 8. februarja 1907

(19) 5

Poskusite
in priporočite
== izdelke ==

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.